

Česko si v pátek 8. května navzdory koronavirové pandemii připomnělo 75 let od konce druhé světové války, oslavy byly ale oproti minulosti výrazně omezené. Změnila se podoba pietních vzpomínek a bylo méně účastníků, na akce například letos nebyli pozváni váleční veteráni, kteří vzhledem k věku patří ke skupině lidí nejvíce ohrožených nemocí způsobené novým typem koronaviru.

Čelní politici si 75. výročí konce druhé světové války připomněli tradičně položením věnců u hrobu Neznámého vojína na pražském Vítkově. Položit věnec přišlo 10 osobností, střídali se tak, aby se nepotkali. Jako první přišel prezident Miloš Zeman, po něm individuálně následovali předsedové horní a dolní komory Parlamentu a premiér Andrej Babiš (ANO). Ten v krátkém rozhovoru s novináři poděkoval Spojencům za osvobození a zdůraznil význam Pražského povstání. Situace ve světě není dobrá, mocnosti nejsou schopné se domluvit, prohlásil také. Piety se zúčastnili i ministr obrany Lubomír Metnar (za ANO), náčelník generálního štábu Aleš Opata, pražský primátor Zdeněk Hřib (Piráti) a pražský arcibiskup Dominik Duka.

++++++

Ruské ministerstvo obrany u příležitosti 75. výročí konce druhé světové války zveřejnilo odtajněné dokumenty spojené s tzv. Pražskou operací. Na twitteru to oznámila ruská ambasáda v Praze. Během Pražské operace se Rudá armáda dostala od 6. do 11. května na většinu českého území. Rusko dokumenty zveřejnilo v době napjatých česko-ruských vztahů způsobených sporem o výklad dějin.

Ruské ministerstvo obrany zveřejnilo asi pět desítek stran dokumentů, které se vztahují k počátku operace, ukončení bojů i k dalšímu květnovému vývoji. Boje s německými vojsky se podle dokumentů odehrávaly celý den poté, co 9. května ráno vstoupily do Prahy první sovětské jednotky. "Vojska (Ukrajinského) frontu 9. května 1945 pokračovala v ofenzivě, zlomila odpor jednotlivých úseků nepřítele a díky rychlému postupu ovládla hlavní město Československa - Prahu," píše se ve zprávě určené generálnímu štábu Rudé armády v noci na 10. května. "Během operace od 5. do 10. května bylo zajato 25.000 nepřátelských vojáků. Ztráty činily 73 zabitých a 409 zraněných," uvádí materiál.

+++++

V Česku se chystá druhá fáze chytré karantény. Zapojí se do ní mobilní aplikace eRouška nebo sdílení polohy přes portál mapy.cz. Chytrá karanténa má propojit systémy laboratoří a hygienických stanic a zrychlit izolaci nakažených nemocí covid-19. Zaměří hlavně na velká a příhraniční města, kde je nejvíce nových případů koronaviru. Podle Petra Třešňáka z Pirátů by chytrá karanténa mohla u zdravých lidí sloužit i jako propustka do zahraničí.

+++++

Úřady ke konci letošního dubna evidují více jak 250 000 lidí, kteří nemají práci. Nezaměstnaných je nejvíce od jara 2018. Ukazují to statistiky, které zveřejnil Úřad práce. Podle nich přibývalo nejvíce nezaměstnaných na západě Čech – třeba na Chebsku se počet lidí bez práce zvýšil více než o polovinu. Třetinový nárůst nezaměstnanosti hlásí Karlovarsko. Na úřad přicházejí podle statistik nejčastěji pracovníci z veřejného stravování, hotelnictví nebo maloobchodu. V dubnu úřad práce také eviduje o devět a půl tisíce méně volných míst než v březnu.

+++++

Ministerstvo zemědělství zvažuje výstavbu nových velkých přehrad i menších rybníků. To by mohlo společně s obnovou lesů řešit problémy se suchem. Ministr zemědělství Miroslav Toman za ČSSD se na tom shodl se šéfy státních podniků Povodí a Lesy České republiky. Podle portálu InterSucho teď zemědělským suchem trpí 80 procent území Česka. Deště z posledních dní situaci zlepšily jen v povrchové vrstvě do 40 centimetrů. *Sucho se aktuálně projevuje i na vodních tocích. Třeba Veličkou na Hodonínsku teď podle Povodí Moravy protéká jen pět procent dlouhodobého měsíčního průtoku.

+++++

Státní zástupce obžaloval bývalého premiéra Petra Nečase kvůli křivým výpovědím v kauze zneužití Vojenského zpravodajství. Nečas podle vyšetřovatelů dvakrát křivě vypovídal ve prospěch své současné manželky Jany Nečasové. Hrozí mu za to až tříleté vězení. O dalším postupu soudce rozhodne do tří týdnů. Bývalý předseda vlády svá stíhání dlouhodobě nekomentuje. Jeho advokát Adam Černý v reakci na novou obžalobu uvedl jen to, že není zbavený mlčenlivosti.

+++++

Na Václavském náměstí v Praze dělníci při opravách našli víc než 500 dlažebních kostek z rozřezaných židovských náhrobků. Všechny objevené kostky z leštěného mramoru získá díky dohodě s magistrátem Židovská obec v Praze. Její předseda František Bányai řekl, že zhruba na padesátce kamenů jsou části textů nebo letopočty. Žádný z náhrobků se ale zatím nepodařilo identifikovat. Kostky poputují na Starý židovský hřbitov ve Fibichově ulici na pražském Žižkově.

+++++

Bezpečnostní informační služba podala kvůli úniku informací o Rusovi s diplomatickým pasem v Česku trestní oznámení. Mluvčí BIS Ladislav Šticha uvedl, že trestní oznámení je na neznámého pachatele, který podle něj svým jednáním ohrozil lidské životy. Týdeník Respekt napsal, že pracovník ruské tajné služby u sebe měl jed ricin. Pod policejní ochranou jsou kvůli tomu pražský primátor Zdeněk Hřib z Pirátů, starosta Prahy 6 Ondřej Kolář z TOP 09 a starosta pražských Řeporyjí Pavel Novotný z ODS. Moskva informace označila za smyšlené.

+++++